

Přeprava nebezpečných věcí a nákladů

Nutnost znalosti těchto právních předpisů u osob, které pracují ve své práci s přepravou nebezpečných věcí, je klíčová. Tyto znalosti jsou nezbytné pro kvalifikovaný výkon práce související s přepravou nebezpečných věcí po silnici. Je nutné také vycházet ze skutečnosti, že přeprava nebezpečných věcí není přepravou běžnou a jsou na ni kladeny obecně zvýšené požadavky.

V současné době je situace taková, že v mnoha krajích České republiky se přepravě nebezpečných věcí nedostává potřebné pozornosti, ze strany státních institucí, která je nezbytná a běžná v dalších evropských státech a obecně v Evropské unii. Velmi přísné předpisy v tomto kontextu má například Rakousko, Norsko a řada dalších evropských států.

Dopravní inspektoráty by měly do budoucna věnovat vyšší pozornost této problematice. Z tohoto faktu také vyplývá skutečnost, že dopravce, který provádí mezinárodní dopravu, se zpravidla snaží určitými a specifickými způsoby a postupy obcházet platné právní předpisy, protože si je jistý, že zvýšené náklady na potřebné vybavení vozidla mu pouze snižují konkurenceschopnost, uplatnění na trhu, a tím také otázky související se ziskem.

Česká republika představuje poměrně vyspělý a rychle se rozvíjející průmyslový stát, který má k dispozici poměrně hustou silniční síť, spíše průměrné kvality, dálnice a rychlostní komunikace, kterou jsou ve výstavě, vyjma těch již existujících, a také disponuje železniční sítí, sítí ropovodů, a také splňuje strategické požadavky států EU a NATO. Česká republika má také celkem výhodnou geografickou polohu, proto v rámci ČR nepůjde v přepravě pouze o vlastní využití těchto sítí, ale bude se také jednat o jejich využití jako tranzitních sítí.

Silniční vozidla přepravující nebezpečné věci jsou nasazována tam, kde není možné využít levnějších druhů přepravy. Tento fakt je ovlivněn a dán vždy okamžitou situací v každé lokalitě. Ve fungující a stále se rozvíjející nebo stagnující ekonomice každé jedné lokality se okamžité požadavky a zadání týkající se přepravy nebezpečných věcí velmi dynamicky mění. Obecně můžeme přepravu nebezpečných věcí, která je prováděna v podmínkách ČR většinou kombinovaným způsobem, zahrnujícím několik druhů přepravy.

Pokud se zaměříme na silniční přepravu v rámci vymezeného výčtu, tak slouží zejména jako vstupní nebo výstupní, sloužící ke sběru a rozvozu nebezpečných věcí na krátké vzdálenosti a tento typ dopravy ovlivňují různé faktory, které je možné vymežit následovně¹:

- **ekonomické faktory** – ekonomické faktory představují vysoké náklady na jednotku přepravované látky ADR s ohledem na:
- **technicko-legislativní požadavky** týkající se sběrných míst a stáčíšť, například kompatibilita jednotlivých zařízení, apod., vysoké pojistné zahrnující pojištění nákladu, techniky, pojištění proti škodám, pojištění majetku, pojištění proti znečištění a ekologické zátěži, apod., náklady na dálniční známky, na mýtné, na daňové a celní požadavky, apod.
- **vysoké finanční náklady** spojené s požadavky na silniční přepravu, a to požadavky na technické vybavení vozidel, legislativní otázky spojené s technickými parametry, odborné zkoušky ADR, STK-ADR, požadavky na kvalitu obsluh techniky, zejména pak oprávnění, zkoušky, profesní průkazy, licence, apod.
 - vysoké pořizovací ceny a náklady vlastních přepravních kontejnerových jednotek
 - relativně malé přepravované objemy těchto látek v cisternových vozidlech nebo kontejnerech
- **faktory bezpečnostní** – silniční vozidla přepravující nebezpečné věci jsou vystavena vlivům dopravního provozu, různé hustoty, ale mohou se přepravovat pouze po určených trasách, tj. zejména trasy ADR. Na přepravu dle ADR jsou kladeny vysoké bezpečnostní nároky, a to nejenom na technické parametry, ale také na parametry související s lidskými zdroji a obslužným personálem
- **faktor geografický** – v obecné rovině by silniční doprava měla doplňovat ekonomicky výhodnější a bezpečnostně méně rizikové druhy přepravy. V podmínkách České republiky jsou především z geografických důvodů a dle historického a společenského vývoje, používány ty druhy přeprav nebezpečných věcí, jak a kdy bylo vyžadováno, zejména pak když docházelo k obrovskému rozvoji chemického

¹ Zpracováno podle: LAMBERT, D., STOCK, J., ELLRAM, L., *Logistika*, Computer Press, Praha, 2000, ISBN 80-7226-221-1. s.54

průmyslu, zejména poválečná léta 20. století, spolupráce na výstavbě sítě ropovodů Družba, ropovodů Čepro, hmotných státních rezerv patřících do Správy státních hmotných rezerv, k výstavbě a rozšiřování letišť, k výstavbě lokálních zpracovatelských závodů chemických látek, k výstavbě rafinerií, apod. Dle možností pak byla jednotlivá centra propojována železnicí, produktovody a bylo využíváno vodních toků současně s rozšiřováním silniční sítě.